

De grote meerwaarde van de mentor

De mentor als 'laatste man'. Wie gaat dat betalen?

Door: Minoek Verdenius en Marty Moorrees - NBPM

De meeste mentoren werken aanzienlijk meer dan de uren waarvoor zij betaald krijgen. Zij ontvangen een forfaitair bedrag van 1245 euro netto per jaar voor gemiddeld 17 uur werk per cliënt. In de praktijk is het moeilijk binnen deze uren alle taken goed uit te voeren. Mentoren zijn betrokken professionals, die hart hebben voor hun cliënten. Al dat onbetaalde werk is geen vrije keuze, maar noodzaak. Hoe komt dat?

Kerntaken van een mentor

De mentor heeft een regievoerende taak. Hij komt in actie als de cliënt niet de zorg krijgt die hij nodig heeft en grijpt in als een situatie niet goed is voor de cliënt. De kerntaak van een mentor is het organiseren en bewaken van het zorgproces¹. Hij handelt zo dicht mogelijk bij manier waarop de cliënt waarschijnlijk zelf over zijn zorg had beslist als hij daar nog voldoende wilsbekwaam voor zou zijn.

Cliënt zonder mantelzorger

Als er geen geschikte naaste of mantelzorger beschikbaar is, die als belangenbehartiger voor de cliënt kan optreden, wordt een mentor aangesteld. Mensen met een mentor hebben dus meestal geen mantelzorger aan hun zijde. Het zijn echter juist mantelzorgers die de heel persoonlijke klusjes en klussen doen. Hierbij kun je bijvoorbeeld denken aan het kopen van kleding en toiletartikelen, meegaan naar de tandarts of het ziekenhuis, begeleiden bij het doen van aangifte of het laten bijmaken van een sleutel.

Taken die overblijven, mentor als 'laatste man'

Door de afwezigheid van een natuurlijk netwerk en de krappe personeelsbezetting in zorginstellingen wordt

steeds meer een beroep gedaan op de mentor als 'laatste man'. Al die mantelzorgklusjes zijn niemands taak, maar ze moeten toch gebeuren. Ze zijn essentieel voor het welzijn van hun cliënt.

"Al die mantelzorgklusjes zijn niemands taak, maar ze moeten toch gebeuren".

De mentor doet dan bijvoorbeeld de volgende taken:

- Zorgen dat de cliënt thuis is als de medewerker van het CIZ langskomt voor de indicatiestelling.
- Uitzoeken van kleding en meubels die met de cliënt meeverhuizen.
- Vervoeren van de verwarde cliënt van zijn huis naar het verpleeghuis waar hij vanaf nu gaat wonen.
- Begeleiden van de cliënt als deze onverwacht naar de huisartsenpost of SEH moet
- Geld voor boodschappen brengen naar de thuiswonende cliënt die steeds zijn pincode vergeet (in overleg met de bewindvoerder)
- Een nieuw scheerapparaat, wasmachine of koelkast kopen voor de cliënt.

¹ De taken van de mentor worden weergegeven in het kader op de volgende pagina.

Soms kan de mentor een vrijwilliger enkele taken laten doen en als er geld is kan er een betaalde mantelzorg worden ingeschakeld. Vrijwilligers zijn dun gezaaid en lang niet altijd is er geld. In die situaties staat de mentor voor de keus onbezoldigd essentiële mantelzorgtaken uit te voeren of de cliënt onnodig lang in een situatie te laten verkeren die niet goed voor hem is. De meeste mentoren kiezen ervoor deze werkzaamheden dan toch zelf uit te voeren.

Conflict tussen goed mentorschap en de taken van de mentor

De mentor heeft een regievoerende taak². Tot de taken van de mentor wordt onder andere gerekend het in actie komen als de betrokkene niet de zorg krijgt die hij nodig heeft en ingrijpen als een situatie niet goed is voor de betrokkene³. Om dit te bereiken zet de mentor zorg, behandeling, onderzoek en voorzieningen in. Deze worden uitgevoerd of geleverd door onder andere zorgverleners, behandelaars en winkels met (zelf)hulpmiddelen. Voor de mantelzorgtaken wil de mentor mantelzorgers inzetten, maar de cliënt zonder netwerk heeft deze niet. Veel van deze mantelzorgtaken worden niet door hulpverleners uitgevoerd. Mantelzorgtaken zijn ook geen taken van de mentor, maar ze zijn wel essentieel voor goede zorg van de cliënt. Als een cliënt geen mantelzorg heeft, voelen mentoren zich moreel verplicht de vaak tijdrovende (mantelzorg) taken uit te voeren. Als zij dit niet doen vinden zij de zorg voor hun cliënt onvoldoende.

Mantelzorgtaken zijn ook geen taken van de mentor, maar ze zijn wel essentieel voor goede zorg van de cliënt.

Bij mentoren ontstaat een steeds grotere behoefte aan een algemeen geaccepteerde visie op wat het resultaat van mentorschap moet zijn en welke taken de mentor daarvoor moet uitvoeren. Hierbij moet in kaart worden gebracht wat

2 Bron: www.rechtspraak.nl / Besluit Kwaliteitseisen Curatele, Bewind en Mentorschap
3 Zie het kader met de taken van de mentor op deze pagina.

De taken van de mentor¹

1. Regelen van de zorg met zorgverleners en behandelaars.
2. Persoonlijk contact onderhouden met de betrokkene, zodat de mentor weet hoe het met de betrokkene gaat.
3. De betrokkene ondersteunen of vertegenwoordigen tijdens gesprekken met zorgverleners, behandelaars of instellingen.
4. In actie komen als de betrokkene niet de zorg krijgt die hij nodig heeft.
5. Ingrijpen als een situatie niet goed is voor de betrokkene. Bijvoorbeeld als zijn gezondheid achteruitgaat of als het de betrokkene niet meer lukt zelfstandig te wonen.
6. Verslag doen aan de rechter over het verloop van het mentorschap.

1 Bron: www.rechtspraak.nl / Onderwerpen / Mentorschap

de daadwerkelijke behoefte aan zorg van de cliënt is, welke zorgverleners dat kunnen uitvoeren en welke taken blijven liggen. De huidige verwachting dat mentoren altijd goede zorg voor hun cliënten kunnen regelen is irreëel. Dit leidt ertoe dat mentoren het bijltje erbij dreigen neer te gooien, omdat zij wekelijks meerdere uren voor niets moeten werken om hun werk goed te doen⁴. <<<

4 Onderzoek 'Is het aantal uren dat een mentor voor zijn cliënt gemiddeld heeft voldoende om het mentorschap goed uit te voeren?' door Minoek Verdenius - NBPM - 2022